

مشترک با همسایه‌هاست که عبارتند از: حوضه آبریز فرامرزی آمودریا که با آسیای مرکزی مشترک است، حوضه آبریز فرامرزی کابل با پاکستان، حوضه آبریز فرامرزی هیرمند با ایران و حوضه آبریز فرامرزی هریرود و مرغاب با ایران و ترکمنستان مشترک هستند. نکته مهم دیگر در خصوص ویژگی هیدروپلیتیکی افغانستان این است که افغانستان در تمام حوضه‌های مذکور در موقعیت بالادست نسبت به کشورهای همسایه قرار دارد و در بین کشورهای همسایه، تنها بر سر رودخانه فرامرزی هیرمند با ایران قرارداد و معاهده مشترک آبی (معاهده ۱۳۵۱ هیرمند) دارد. این نکته را بگذارید در کنار اینکه افغانستان به دلیل جنگ و درگیری - خارجی و داخلی - نسبت به کشورهای همسایه از نظر توسعه عقب مانده و با توجه به اینکه افغانستان برای همه کشورهای همسایه حکم بالادست دارد، لذا آب همیشه به عنوان یک ابزار سیاسی در دستور کار دولت‌های مختلف این کشور بوده و هست و این مسأله تنها به رویکردهای دولت فعلی مستقر در افغانستان محدود نمی‌شود.

به دلیل اهمیت مسأله آب و عدم توسعه یافتگی افغانستان در دهه‌های گذشته، کشورهای خارجی نیز از آب به عنوان یک عامل بسیار مهم و مؤثر در جهت نفوذ در افغانستان استفاده کرده‌اند. یکی از بهترین راه‌های نفوذ در افغانستان برای کشورهای خارجی ورود از طریق طرح‌های آبی بوده؛ یعنی کشورهای مختلف با سرمایه‌گذاری در طرح‌های آبی افغانستان، با نیت سیاسی خاص خود راه نفوذ را در افغانستان هموار می‌کردند. شواهد تاریخی متعددی برای این مدعا خاصه زمانی که افغانستان تحت اشغال شوروی کمونیست و مورد تعرض آمریکا برای پیاده‌سازی لیبرالیسم قرار گرفت، وجود دارد و همچنین مقالات مختلفی هم در این باره منتشر شده است. به گونه‌ای که طبق آمار منتشر شده، در دوران جنگ سرد و رقابت بین شوروی کمونیست و امریکای لیبرال برای نفوذ در افغانستان، بزرگترین سرمایه‌گذاری خارجی در حوزه